

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

God. VIII.

Broj 29.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro.
PRETPLATA na četvrt godišni iznosi za domaću poštalicu
K 170, za vanjsku s poštalicom K 2, za inostranstvo
K 225. Na godišnjicu godišnjicu raspisano više.
Pojedini broj stoji 16 kila.
Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv.

U Samoboru
20. srpnja 1913.

OGLASE prima uprava, a plaća se za poštali redak u re-
dakcionom dijelu 20 kila, u oglasnom 10 kila. Za oglas, koji
se više puta vrćuje, daje se smanjen popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništva „Samob. lista“.
Neplaćena se pišma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Današnjem broju prilažemo poštanske doznočnice za naše cijenjene vanjske pretplatnike, te ih lijepo molimo, da nam pošalju pretplatne svote označene na naputnicama.

Dužnike koji duguju iz prošlih godina posljednji put opominjemo, da namire svoj stari dug, jer ćemo se inače morati pobrinuti da dođemo drugim putem do svojih tražbina.

Spomen-ploča Ljudevitu Šmidhenu.

Zamisao nekih naših sugradjana, da se u trajnu počast zaslužnog samoborskog načelnika Ljudevita Šmidhena postavi spomenik, došla je konačno ipak do svoga ostvarenja. Dne 3. kolovoza ima se otkriti spomen-ploča Šmidhenova i to na pročelju trg. zgrade. Plaketu je izradio poznati hrvatski umjetnik prof. Valdec, koji je izradio i spomen-ploču F. Livadiću. Svi koji su je vidjeli, a koji su lično poznavali pok. Šmidhena, s velikom se pohvalom izražavaju o uspjehosti ove plakete kao i vjernog prikaza časnog lica i crta starca Šmidhena.

Prošle sedmice već se počelo predrađjama na pročelju trgovišne zgrade. Ploča Livadićeva snimljena je sa svog mjesta, te je postavljena na desnu stranu pročelja. Na mjesto gdje je ona bila, dolazi plaketa Šmidhenova. To je učinjeno radi simetrije da će biti lica na obim pločama, jedno prema drugome.

Plaketa Šmidhenova, postavljena na lijevu stranu pročelja trg. zgrade, bit će završena onaj do 3. kolovoza, kad će se na nju spustiti zastor i otkriti ovačano stariće. Radnje na trg. kući obavljaju se sa trudom Društva za poljepšanje Samobora, i to iz predstava od obrane svote za spomen-ploču, nakon što je ova potpuno podmirila. — Spomen-ploča stoji 800 K.

Predstavka samoborske željeznice na ministarstvo trgovine.

Trg. gospodarstvo u Samoboru kao i gradsko u Zagrebu primilo je u prijemnu predstavku samoborske željeznice upućenu ovih dana na ministarstvo trgovine, a koje željeznica molí za oslobađanje svojih tražbina i drugih prikl.

Ravnateljstvo željezničke uprave se na rednu poglavarstvo u molbi, da ova predstava kod ministarstva povoljno riješi

ove predstavke, pa će predmeti doći pred foam zastupstva obliju općina.

U predstavci tuži se ravnateljstvo željeznice na nepovoljne rezultate svoga poslovanja, te molí za spašanje željezničkog poduzeća, odnosno da mu se omogući ovo održati za trajanja dozvoljenog vremena. To je pak — po mišljenju željezničke uprave — jedino tako moguće da se samoborska željeznica proglaší cestovnom i prema tome rješi od plaćanja otpremnog poreza, od kojih su ovake cestovne željeznice (ili tramvaji) oslobođene.

Gubitak željeznice iznosi do početka godine 1913. više nego 72.000 K, oim toga tereti temeljnu glavnicu od 1.372.600 K i dug od više nego 800.000 K, od kojega samo kamati — sa da „Vereingte Eisenbahn- und Betriebsgesellschaft“ u Berlinu ne dobija svojih kamata — iscrpljuju znatan dio poslovnog dobitka. Na amortizaciju prvenstvene glavnice se može se dakle niti pomisliti. K ovom svemu nadaća je neprikladna da je od 1. studenoga 1909. prestao oprosti poreza za otpremu, pa sada duguje željeznica samo na tom porezu 63.000 K. U predstavci iskazuje željeznica još ovaj račun svojih prihoda i rashoda:

Za vrijeme 12 godina, otkako je željeznica osnovana, porasli su brutto — primitci od 61.000 K na 137.000 K, dakle za 76.000 kruna, što znači u postocima porast od godišnjih 10%, dok su poslovni izdaci porasli od 58.600 K na 143.000 K t. j. za 84.000 K, što odgovara prosečnom porastu od godišnjih 12%. Dok su dakle bruto primitci porasli u 12 godina na 123%, poslovni su izdaci porasli u istom razdoblju za 144%. Porast poslovnih izdataka bio je dakle veći za 19%, nego porast primitaka.

Razloge ovih nepovoljnih financija vidi željeznička uprava u tome, što su postupile radnice i materijal, a popravci, koji su obavljani u radnici države željeznice, ukupno su plaćani. Održevali poduzetnik — nakon što mu je bila u svoje vrijeme dozvoljena cijela građevna glavnica — bez glasa je neznanu bradu otpustio, a da nije dogovorio odgođ. Za preostatak radnje trebalo je potći novi zajam, što je po opći na tret poslovanja izdatak. Željeznica je zamolila za podršku, ali ga nije dobila; samolila je neposredni prihodiček sa postaja Zagreb drž. željeznica, ali joj nije molba ovolena. Ni najini pregovori, da je preuzme jedna željeznica, nijesu doveli do rezultata. Ni predana tražila nije dovela do čije volje stahnica jedna željeznica i dr.

Sada je još i glavni berlinski doničar — Vereingte Eisenbahn- und Betriebs-gesellschaft — otkrilo, da radnje propusti željeznica svojoj volji i izgubi stahn, ne-godi da nova tražila prikladi sa to poduzeće.

Koj tuži prikladi vidi željeznička uprava jedini kao o tome, što ministarstvo ovak samoborsku željeznicu u još cestovnu željeznicu, kako je na taj način opće i prva oslobađanje gospodarstva željeznice. Po molbi željezničke uprave se bi se dana ministarstva upućena dala drugoprije

izbjeći, pa ni onda, kad bi je eventualno i preuzela drž. željeznica.

Ako bi željeznica prestala, izazvalo bi to neugodne posljedice kako u gradu Zagrebu tako i u Samoboru te u pučanstvu medju obim ovim mjestama.

Predstavka završuje time, da bi se uvažanjem ove molbe, država mjesto da pridone nove žrtve za sanaciju ovog položaja, odrekla samo onog poreza, koji se ne bi mogao niti tako utjerati, a da se ne ugrozi opstanak poduzeća, a i za ovu prividnu žrtvu dobila bi država obilnu odštetu u promicanju porezne snage i blagostanja okolice kao i u izdržavanju same željeznice kao poreznog objekta.

Demne vijesti.

Lična vijest. Dvoriti savjetnik dr. Oto Frangeš iz Sarajeva boravio je ovih dana u Samoboru.

Netječajni za stipendija. Iz stipendijalne zaklade pokojnog kanonika Baltazara Kocijančića imade se popuniti stipendijalno mjesto u godišnjem iznosu od 200 K i to od 1. do 6. gimnazijskog razreda. Pravo na uživanje toga stipendija imaju mladići iz roda pokojnikova, a ako ovih ne bi bilo, tada mladići rodom iz Samobora, koji polaze gimnaziju u Zagrebu ili Varaždinu, te se žele posvetiti svećeničkomu stališu.

Molbenice obložene sa svjedodžbama o napretku u nacima i o vladanju za posljednja dva poljeća imaju se do 1. rujna t. g. upraviti na Prvostolni kaptol u Zagrebu.

Iz stipendijalne zaklade pok. Blaža Hrčića obnomu iz Samobora ima se, popuniti jedno mjesto u godišnjem iznosu od 300 K. Pravo na taj stipendij imaju djeca preolazaca iz roda i krvi zakladatelja iz prve i druge loze, a u pomanjkanju ovih, sa mlaka djecu iz tanke krvi. Molbenice na Prvostolni kaptol do 3. rujna.

Zaručio. U domu našeg uglednog sugradjanina i trg. zastupnika g. Ivica Budija ovolena se u četvrtak zaručio njegove jedinice kćerke, gospođice Marice s gosp. Vladimrom Presečkijem, tr. sudbenim pravnikom u Zagrebu.

Vrta, stipendijalnim zaručnicima najradnjaše čestitamo.

Sjednica trg. zastupstva. Za svjedu završna sjednica trg. odbora, koja se nije mogla prije radnice održati radi nepovoljnih okolnosti zastupstva, i opet se nije mogla održati. Do 8 sati — a sjednica je bila zakazana za 1/2 8 sati — došla su tek četvorica zastupstva. Radi toga se se odmah i prikladi zastupnici molili, a sjednica je odgođena za četvrtak, 19. o. mj. u 1/2 8 sati po-nije podno. Da je u ovo doba, kad se moraju obavljati razni gospodarski poslovi, dosta teško dobiti zastupstva sa skup, to je jako štetno, ali je ovolako gubitak vremena sa on, koji dođu, a moraju se vršiti neobavljene poslo. Sve se čini, da bi u ovo vrijeme trebalo dati primirje i sa trg.

zastupnike, kako se to čini n. pr. u gradu Zagrebu. Medjutim je nade, da će se već dvaput odgodjena sjednica ipak moći održati, i tako privesti rješenu najvažniji predmeti. O tečaju same sjednice izvjestit ćemo u idućem broju, budući da nam list već ulazi u štampu, kad će se sjednica održavati.

Novi utemeljitelj „Jeka“. Gosp. Vladimir Presečki, kr. sudbeni prislusnik, pristupio je hrv. pjev. društvu „Jeki“ kao član utemeljitelj sa svotom od 50 K.

Za Društvo za poljepšanje Samobora sabrao je g. Janko Kuhar iz Lužnice 5 K u veselom društvu kod g. Franje Tkalčića ml. prigodom krstitki kćeri Anice i Pavice Tkalčić.

Kod zaruka gđjice Budi sa g. Vi. Presečkim sabrana je za društvo lijepa svota od 40 K.

Emil Popović, trgovac iz Tropave (Šleska) darovao je 2 K.

Vesela ljetna zabava „Jeka“. Danas, ako vrijeme dopusti, priredjuje naše pjevačko društvo „Jeka“ veselu ljetnu zabavu u Aninom perivoju. Bit će na pretek pjevanja, plesa, boja s koriandolima, pa i igre na sreću, kod koje će srećni posjednik broja 150 dobiti 5 butilja traminca iz g. 1911.!

Početak je zabave u 5 sati poslije podne. Ulaznina 40 fil. po osobi.

Kako naše pjevačko društvo „Jeka“ za služi svaku potporu općinstva, za očekivati je, da će naš Anin-perivoj oživjeti brojnim gostima, koji žele da se zabave u mirišljivom gorskom uzduhu i naslušaju zvukova skladne hrv. pobjevke.

Samobor i samoborska željeznica. Umoljeni smo za uvrštenje ovih redaka: Na 29. pr. mj napisao sam pod tim naslovom noticu u „S. L.“ i dao oduška uvjerenju, kako ovo društvo radi protiv interesa Samobora radi preskupe vožnje.

Moju tvrdnju u jednom takovom konkretnom slučaju sa Hrv. pjev. društvom „Kolo“, umjesto Uprave samoborske željeznice, hoće da oprovrgne samo pjevačko društvo „Kolo“.

Što se tiče ovoga slučaja, to stvar razjašnjujem ovim činjenicama: Na 18. pr. mj. bio sam u Zagrebu i dočuo, da hrv. pjev. društvo „Kolo“ kani načiniti izlet u Samobor. Još iste večeri razgovarao sam sa g. Rosenkranzom gostioničarom „Hotel Pensiona Samobor“ o tom izletu. Drugi dan razgovarao je g. Rosenkranz na telefonu sa g. Pilepićem, koji mu je kazao, da „Kolo“ ne može u Samobor, jer im željeznica pravi odviše velike cijene za vožnju. Na temelju tog telefonskog razgovora napisao sam noticu u „S. L.“. Dva dana poslije toga potvrdio je te riječi g. Rosenkranz u nazočnosti g. dra. Gjura Horvata. G. dr. Horvat mi je onda kazao, da će me željeznica tužiti radi te notice. Ja sam odvratio, da se veselim tužbi, jer ću imati prilike i moje riječi dokazati.

I ona moja notica i ovo, što niže navodim, napisao sam samo stoga, što hoću da ponovo naglasim već poznati faktat, kako se nerazmjernim voznim cijenama pogoduje Podsusjedu a na štetu Samobora. Ta mi u Samoboru znamo, da otkada su cijene na željeznici podignute, da je od onda i promet sranaca u Samoboru pao, a da se u Podsusjedu diže. Vožnja iz Zagreba u Podsusjed stoji 28 filira III razred, a iz Podsusjeda u Samobor 60 filira. Vožnja iz Zagreba u Samobor 90 filira. Ove godine povisila je željeznička uprava cijene vožnji i to: u Podsusjed za 2 filira a za Samobor 10 filira. Gdje je tu razmjer, kraj jednake duljine puta?

Pitam si. upravu Samoborske željeznice, koje pogodnosti daje Samoboru a koje Podsusjedu? Zašto se onda si. uprava čudi da je proti ove željeznice ogorčenje u Samoboru? Ja pak stojim na raspolaganje i u javnosti i kod suda.

M. Klešić.

Preštampavanje iz našega lista. Kako je poznato, naš list donosi svagda samo domaće originalne vijesti, pa je razumljivo da se iz njega mnogo pretiskava. Mi nemamo i ne možemo imati ništa protiv

toga, pače nam je milo, ako možemo našim vijestima i člancima poslužiti i drugim listovima, pa time zainteresovati i širu javnost za naše lokalne događaje i prilike. No dogodilo nam se već opetovano, da su čitavi uvodnici i gospodarski članci pretiskani iz našega lista, a da dotična novina nije njezom riječju spomenula, otkuda su preuzeti. Tako to biva i s drugim našim člancima, odujlim vijestima i t. d., koje nekoje novine donose jednostavno kao svoje originalne.

Držimo, da imamo pravo — poput svih drugih listova — ako tražimo, da uredništva novina, kad prenose naše članke i važnije vijesti, naznače i vrelo, otkuda ih preuzimaju. Nadamo se, da će tako ubuduće i bivati, te da se ne ćemo više trebati da potužimo na dosadašnji običaj pretiskavanja bez oznake vrela iz našeg lista, koji nesamo da sami sveudilj zamjećujemo, nego nas naši pretplatnici i prijatelji upozoravaju na ovu pojavu želeći, da se protiv nje ogradimo — Bilo bez zamjere.

Tužba na telefon. Tko želi da iz Samobora razgovara na telefon, taj treba da najprije ima napretek blažene strpljivosti, inače će ga minuti drugi put volja, da traži spoj. Mi ne znamo gdje je, i na kome je ta krivnja, ali da netko mora čekati polsata i više, da može dobiti razgovor, to ipak prevršuje mjeru. Čemu onda uopće i telefon? — Jedan za više njih.

Dopust momčadi za vrijeme žetve. Ministar za zemaljsku odbranu izdao je okružnicu, kojom se upozoruje žiteljstvo, da djelatnoj momčadi zajedničke vojske, koja spada ratarskom i poljodjelskom radničkom staležu pripada pravo moliti osobno na prijavku (raportu), da se za vrijeme žetve i drugih važnih poljskih radnja stavi na dopust, koja je molba posve besplatna. No momčad četa, koje stacioniraju u Bosni, Hercegovini i Dalmaciji ne može dobiti ove godine dopusta za vrijeme žetve. Pravo traženja za dopust u vrijeme žetve pripada jednako i domobranskoj momčadi.

Nevrijeme i tuča. Iza tri dana lijepa vremena, u srijedu nas je opet pohodilo nevrjeme. Poslije podne nadvili su se tmarni oblaci nad Samoborom, te je oko 1/4 na 6 sati udario jak pljusak, a s njime i tuča koja je padala kojih tri časa. Ledeni oblaci podigli su se nad Okićem, te su se razdvojili na dvoje: jedan dio protegao se pravcem prema Rakov Potoku, a drugi prema Samoboru i hrvatsko - kranjskoj medji. Ovim pravcima udarila je i tuča.

Kako nam javljaju, palo je dosta tuče u vinogorju „Berečića“ Već je glavna oluja bila prošla i prosinulo sunce, kad se je jedan ledeni oblak nadvio, i z njega se prosula tuča, koja srećom nije nanijela veće štete, jer nije padala uz vihor, nego posvema mirno.

Pozivi za oružne vježbe. U četvrtak je prispjelo više vojnih poziva za oružne vježbe kod 27. domobranske pukovnije. Pozvano je deset zavičajnika trg. Samobora. Vježbe se počinju 7. kolovoza i traju 28 dana.

K pronevjeranja na trg. općini. Glavna rasprava protiv Stjepana Vukovića, Josipa Čopa i Mijata Lončarevića započinje na 25. o. mj. u 8 sati u jutro kod kr. sudbenoga stola zagrebačkog.

Uporabna dozvola za kožarsku posaoonica. Kožarska posaoonica Mavre Neumana iza Šimčeva mlina dogradjena je, te je njezin vlasnik zatražio kod kod. oblasti uporabnu dozvolu.

Sjednica zastupstva u Sv. Nedjelji. Dne 16. o. mj. održana je sjednica opć. zastupstva u Sv. Nedjelji. Od opć. poglavarstva bio je nazočan upravitelj M. Skulec; od odbora 11 zastupnika. Sjednica je tekla ovim redom: 1. Na odluku županijske oblasti o osiguranju doprinosa općine za izdržavanje subvencionirane opć. ceste Brezje — Kalinovica, odlučeno je, da se protiv ove odluke uloži utok na kr. zem. vladu. U utoku se ima obrazložiti, da općina kao i dosada, preuzima obavezu dobavljanja kamena tuče-

nca te vršenje ručnih i voznih radnja. — 2. Čita se nalog kr. kot. oblasti o uredjenju zbornice pri pučkoj školi, koja se ima urediti iz jedne učiteljske kuhinje. Prima se do znanja, radnje će započeti iduće sedmice. —

3. Okružnica vlade o osiguranju opć. radnja prima se do znanja. — 4. Opć. upravitelj predlaže, da se osiguraju protiv požara školske zgrade kao i župne gospodarstvene. — Odbor zaključuje, da je općina siromašna pa da se ovo osiguranje odgodi. (Ovaj zaključak nije medjutim stekao potvrde nadležne kot. oblasti kao štetan po općinu.) — 5. Zastupstvo prima do znanja pogodbe u pogledu uredjenja zbornice i nekih građevnih popravaka u školskoj zgradi. — 6. Odbornik Fabijan prijavlja, da je cestar zemlju iz grabe na subvenc. opć. cesti prodao u svoju korist. — Zaključeno izviditi, da li to pravo pripada cestar; ako ne, da mu se to zabrani. — 7. Izabire se pododbor, koji će prisustvovati povjerenstvenom očevidu za uredjenje cestovne medje od Križanja u Kalinovici prema Brezju. — 8. Pisarnički vještbenik Kukovica moli povišenje plaće od 20 na 40 K na mjesec, jer inače napušta mjesto. — Zaključeno, da mu se na koncu godine da kakova nagrada. — 9. Još su rješeni bolno-opkrbni troškovi, te neki manje važni predmeti, i sjednica zaključena.

Opet uapšena velika družba „Amerikanaca“. Jedva što smo u prošlom broju priopćili uapšenje ovećeg broja putnika za Ameriku na čelu s agentom Smenderovcem javiti nam je i opet jedno takovo uapšenje. No ovaj put se radi o jednoj neobično brojnoj družbi, s kakvom se jamačno riješko susreću redarstvene oblasti. To društvo brojilo je u svemu 43 putnika i 5 kirijaša, dok su 2 agenta odmaglila još u pravi čas po sebe.

Dne 13. o. mj. oko 1 sat noću patrolirali su u Šmidhenovoj ulici oruž. stražmeštar Pleša, oružnici Vujatović i Šimano- vić, te opć. stražar Ferjanić, ne bi li se namjerili na putnike bez putovnica za Ameriku. I poslužila im sreća. Idu kola za kolima kao da se voze svatovi. Nema sumnje: to moraju biti putnici za Ameriku, koji si Samobor odabraše za sigurno tlo, preko kojeg će u Kranjsku.

Ophodnja zaustavi putnike. Sva kola stanu, samo ona, u kojoj se vožahu agenti Ivan Karđoš iz Kraljevcana, kot. Petrinja, te Gjuro Putnik Stanar iz Prosinje, kot. Dvor trijelovitom brzinom odjuriše netragom. Zaustavijeni seljaci, njih 43 na broju, većinom iz kotara glienskog, sisačkog, petrinjskog i topuskog kao i kirijaši budu predvedeni kot. oblasti, no kako je njihov broj bio tolik da se nijesu mogli smjestiti u tamošnje uze, to ih je jedan dio smješten u pritvor trg. općine. Svi zaustavijeni putnici suglasno izjaviše, da su pobjegli agenti od njih ubrali novca od svakog 30 do 350 K, te da su se obavezali, da će ih krijumice otpremiti preko Švicarske u Ameriku. Na taj način su agenti pobjegli sa preko 5.000 K njihova novca.

Presuđanje Amerikanaca i kirijaša obavio je kot. pristav g. Dragan Abrecht, te su presuđeni svaki na 5 dana zatvora i 30 K globe u korist ubočke zaklade trg. Samobora. Kirijaši su pak presuđeni na 24 sata zatvora, pošto su izjavili, da nijesu znali, kamo idu putnici, budući da su ih ovi putem zamolili, neka ih odvezu u Samobor, kada su oni s praznim kolima išli po robu u Zagreb.

Medjutim se kod ovog „amerikanskog“ slučaja, dogodila i mala „senzacija“. U noći između 11 i 2 sata noću provalili su u uzama kot. oblasti jedanaestorica vrata te pobjegli, a isto su tako petorica Amerikanaca pobjegla iz dvorišta opć. kuće.

Za njima kao i za pobjeglim agentima raspisana je tjeratica, no dosada bez uspjeha

Nadriveterinarske. Novosel Ivan iz Podgrađa, koji je već višeput kažnjen radi nadriveterinarske, pa i „liječenja“ ljudi, predao je nedavno molbu kotarskoj oblasti u Samoboru, u kojoj traži, da mu se da dozvola — da može svoju praksu u „liječenju“ domaćih životinja nesmetano vršiti.

Povodom ovog kao i opetovanih slučajeva, da osoba, kojima je dopušteno ba-

viti se štrojenjem zdravih pastuha, ždrebaca, bikova te nerastova, predlažu molbe za dopuštenje liječenja domaćih životinja, odredila je kot. oblast, da općinska poglavarstva upute područne si „nadriveterinare“ u besmislenu ovakih molbi. U smislu zakona o uredjenju veterinarstva od g. 1888. dopuštena je veterinarska praksa jedino diplomiranim veterinarima, dok je ostalim osobama, koje po ovom zakonu ne ide pravo vršiti veterinarsku praksu, najstrože zabranjeno pačati se u poslove, koje nijesu učili niti se u njih razumiju. Prekršitelji ovih ustanova bit će kažnjeni po § 153 veter. zak. s globom do 400 K.

Vlasnicima dozvola za štrojenje, ako te i ubuduće bave liječenjem domaćih životinja, bit će i te dozvole oduzete.

Izbor odbora općine Podvrh. Zastupstvu ove općine istekao je mandat 14. srpnja 1912., a kako to zastupstvo nije dosada obnovljeno, to je kot. oblast odredila izbor novog odbora za 28. srpnja. Izbor se počinje u 8 sati ujutro te će trajati neprekidno dok bude i jedan izbornik na biralištu. Izbor vodi kot. upravitelj pogl. g. Milan pl. Thanoffer. Bira se 24 izbornika; od ovih iz velikog poreza 8.

Zaustavljeni Amerikanci. Imbro Prelec, 17 god. star rodod iz Sv. Nedjelje zaustavljen je u otpremničkoj poslovnici Drašković, jer je pokušao otputovati u Ameriku sa putovnicom svog susjeda Imbre Prelica mladjeg. Da mu se osujeti odlazak u Ameriku, oduzelo mu je zagrebačko redarstvo gotov novac od 276 K, te je otpučen u zavičaj. — Isto je tako vratilo redarstvo na Rijeci Fabijana Lastovića iz Podvrha kod koga je pronadjeno 300 K, a htio je nepovlasno otputovati u Ameriku.

Slaboumni dječarac prouzročio požar. Seljak u Gradni Petar Banjedvrec udaljio se 15. o. mj. od kuće, a kod kuće je ostavio samog svog 10 godišnjeg sina Franju, koji je gluhoonijem i slabouman. Dječak se dočepao nekako žigica, te njima zapalio slamu u štagiju, od koje se zapalio štagalj, te je zgrada izgorjela zajedno sa gospodarskim orudjem i sijenom, sve u vrijednosti od 1.610 K. Požar je uništio štagalj baš do temelja. — Oštećeni Banjedvrec, osim što je skupo platio svoj nehaj i nepažnju, prijavljen je i kotarskomu sudu radi zanemarivanja dužne pažnje nad svojim djetetom. I ovaj slučaj opominje roditelje, kako valja žigice pred dječjom spremati na sigurno mjesto.

Zaključni račun opć. Stupnik za god. 1909. konačno je rješen, pa su sada svi zaključni računi ovopodručnih općina do konca 1.910. rješeni.

Proračuni općina u kot. Samobor za 1913. rješeni su konačno za Sv. Nedjelju i Samobor; dok za ostale još nijesu.

Mjesto ovrhovoditelja u Sv. Martinu kod općinskog poglavarstva u Sv. Martinu ispražnjeno je mjesto ovrhovoditelja sa godišnjom plaćom od 800 K, te drugim zastupama. Prednost imaju oni, koji imaju blagajnički ispit. Nastup službe odmah. Molbenice se uprivljaju na tamnašnje općinsko poglavarstvo.

Dva Amerikance iz Ugarske. 13. o. mj. zaustavila je trg. policija dva putnika za Ameriku, koji su rodom iz Szoloka u Ugarskoj, omonjane Španije.

To su Ozmita Iovan i Kašio Mihaj, koji su držali, da je najsigurnije putovati kroz Hrvatsku, ali su dopuše loša sreća. Redarima, koji ih zaustavili, rekli su da idu u Kupče u Cateš, ali su raspravili priču, da su htjeli u Ameriku. Presudjeni su na 5 dana zatvora i 80 K. globe u korist uboštva zaklade trg. Samobora, te otpremljeni povratom u Ugarsku.

Statističke mrtviti. Do 1. srpnja, datu u prvoj polovini ove godine umrlo su u Samoboru 30 osobe. Od ovih je umrlo u siječnja 8, veljači 5, ožujku 5, travnju 3, svibnju 7 i u lipnju 2.

Nepovoljniji je bio mjesec — što se mortaliteta tiče — travanj, kad su bila samo tri mrtva; najnepovoljniji ožujak, u kome je bilo 8 mrtvih.

Lanjske su godine od 1. siječnja do 30. lipnja umrlo u Samoboru također 33 osobe, po čemu je prva polovina ove godine sa prvom polovinom prošle godine posve jednaka u brojevima pomora. — Godina 1911. bila je u istom razdoblju nepovoljnija, jer je onda bilo 38 mrtvih, godina pak 1910. povoljnija, jer je bilo 30 mrtvih.

Umrli u Samoboru od 13. do 20. srpnja.

Tomo Tomljenović, poljodjelac, 22 g., Stražnik br. 31, od zapletaja crijeva.

Ciril Žibrat, 4 mjes., Gornji kraj br. 41, od slabosti.

Statistika sajma. Na tjedni sajam 12. srpnja dognano je 352 kom. svinja, od čega je prodano 140 komada.

Gospodarstvo.

Bolesti na lozi i grožđu.

Uslijed vlažnog kišovitog vremena, koje traje već blizu 3 sedmice, pojavila se je bolest peronospora na lišću, a oidium na grožđu.

Peronospora se opaža najviše na zapercima, i na mladim novim izbojima na vršcima mladica, a nadje se i na starijem lišću, koje nije dovoljno štrcano. Budući da je grožđe kasno ocvalo i slabo još razvito, te kao takovo osjetljivo i manje otporno bolestima, može se lako dogoditi da zaraza peronospore prijedje i na grožđe, te ga uništi.

Da se tome predusretne neka se odmah poreže i odstrani sve zaperke i vrške mladica te ponovo dobro poškropi rastopinom galice i vapna sve lišće, a naročito grožđe.

Da se galica lagije primi grožđa dobro joj je dodavati pol kg sladora. Sa rastopinom kojoj smo pridodali sladora moći je i posebice poškropiti samo grožđe, tad je dovoljno po jutru 1—2 hl tekućine; ta rastopina poskupljuje samo za 40—50 filira.

Podjedno valja nastojati da ne bude grožđe u draču u kojem se zadržava viaga, što pomaže razvoju peronospore.

Osim peronospore na lišću počinje se mjestimice posljednjih dana sve većma širiti bolest oidium (pilijsan) na grožđu. Protiv ove bolesti valja grožđe marljivo prašiti sumporom o čem smo već donijeli u našem listu detaljnijih uputa. C.

Nabava simenthalskih junica. Žitelji općine Stupnik Hrv. zamolili su kot. oblast da im nabavi 53 kom. simenthalskih junica.

Bjeseća ovinja u Novakima opć. Sv. Nedjelje, proglašena je prestalom.

„Potoši“ i druge bilješke.

Moja mamica rođena Samoborka pričala mi je razne samoborske običaje i doživljaje, od kojih sam neke sa strahom slušao; neke nijesam ni razumio. Ječala mi se koža, kada je opisivala strašno baranje košere, koja je negdje oko tridesetih godina na dan po 10 žrtava progutala, pa su se tjeleone spremale u „kostelnicu“ pokraj župne crkve. Nijesam pak razumio majčino pripovijedanje o t. zv. „potošima“, što mi sada objašnjava g. Lang, kad govori u „Zborniku za narodne običaje“ o samoborskim pepelarima, te da je ta riječ „potoši“ nastala od „Potoško“.

O tim „potošima“ pričala mi mamica, kada su dobro stajali i raslošno živjeli. Imali su svoja posebna krčma, gdje su se sastajali i obitavali. Rodni su i po čitavoj Slavoniji, kamo ih je dolazio poduzetnik Reizer isplaćivati.

Prigodom takove isplate, dogodio se je jednom strašan slučaj, sa koji možda potonci vlastelina Reizera ne znade, a valjelo bi ga sablažniti u biografiji tog umnog, marljivog i presudalnog samoborskog vlastelina, koji je u ono vrijeme možda jedini bio od hrvatske vlastite industrijalac, što

svjedoče naše Rude, Osredok, pa i ovi samoborski „potoši“ (pepelari).

Taj strašan događaj zbio se ovako:

Putujući vlastelin Reizer po Slavoniji na isplatu svojih pepelara s paradnim kočijašem i u finoj kočiji, sretno najednom zamotanu guravu babu, koja se iz grabe na šljakama jedva pridigla i stala usrdno moliti vlastelina, neka bi je iz milosrdja komad puta povezao, jer da teško hoda. Kako je Reizer bio plemenita i dobra duša, odmah zapovjedi kočijašu da stane. Kad je na poziv Reizerov ta prosjakinja digla nogu, i htjela da zakorači na kočiju, svom silom je gurne kočijaš, tako da se opet svalila u grabu. Na to najvećom žestinom ošine bičem konje, koji iznenadnim udarcem potrče u bijesan kalop, što bude još bjesniji od pucetanja bubura, koje iz graba posakriveni lopovi prašiše, ali na sreću ne pogodiše.

Uplašeni se konji jedva na Zelini bliže Zagreba smiriše, gdje tek jedva odahne presenećeni vlastelin i njegov na smrt uplašeni kočijaš. Sad je potonji objasnio gospodaru, zašto je ošinio konje i gurnuo prosjakinju. „Kad je prosjakinja digla nogu, da stupi na kola, opazio sam, „reče kočijaš“, pod njezinom košuljom gače i pripasano silno oružje. Odmah sam razabrao, da to nije prosjak već maskirani razbojnik.“ Ova kočijaševa izjava, pa puškarenje iz graba objasnilo je vlastelinu Reizeru, da su ga na taki lukavi način htjeli orobiti razbojnici, koji su znali za njegov dolazak k pepelarima, pa su tom prilikom htjeli da dodju do masnog plijena.

Moja mi mamica pripovijedala, da je vlastelin Reizer toga kočijaša do smrti pri sebi zadržao, te od onog dana nije više trebao da služi.

Ne znam, da li g. Lang opisuje i ove samoborske događaje, ali ako ih ne bilježi držim, da ih je vrijedno ubilježiti u našem „Samoborskom Listu“:

Mamica mi opisivala nekakvu „kapu“ samoborskih purgarica, koja je bila kao neka svetinja samoborske nošnje i koja je podavala obilježje „prezvana samoborske purgarice“. Bez te kape nije smjela purgarica na ulicu, a još manje u crkvu, te je služila kao salonsko odijelo nesamo na svadbi već i na mrtvačkom odru.

Župnik Stj. Mrakužić.
(Nastavak će se.)

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratović.

Prodaje se kuća dobrovoljno, u Gajevoj ulici b. o. j 13 sa uzagradama i baščom. — Poblize u tiskari S. Seka.

Točenje dobrog lanjskoga vina preko ulice, uz umjerenu cijenu, Suidhenova ulica 37.

Dućaske prostorije sa namještanjem iznajmljuju se. — Poblize u tiskari „S. L.“

Lampioni, bengalska vatra, papirnati šeširi te razne trubije iz papira i ini šaljivi predmeti dobiju se u tiskari S. Sek.

Sredstvo protiv zatvorenja, tustilu i ulozima

STERNOV

moravsko gorko vrelo, blago i sigurno djelujuće sredstvo, te prema ispredjućoj analizi najbolja gorka voda. 12

Samoborci i Samoborki

spite se

„Društva za poljepdanje Samobora.“

Svaki Hrvat rabi samo

Alabaster pastu

i vodu,

koje su najbolja sredstva za njegu zubi, a prodavaju se u korist „Hrvatskih škola“.

Za dobiti u Samoboru u
Ljekarni g. Mirka Kleščića.

Pokućstvo jedne elegantno uređjene
jedaće sobe prodaje se.
Upitati kod tiskare „Samob. Lista“.

Izvršni fini

10

bijeli i raženi kruh

iz glasovite Wieland-Guthardove pekare u Zagrebu
svaki dan svjež,

Limuni, narandje, datulje, smokve i sva ostala
specerajska roba dobiva se kod

Josipa Bračuna

Rambergova ulica 2 (kraj velikog mosta).

Sl. općinstvu trga Samobor i okoline
preporučujem svoj veliki izbor

ogrlica i košulja

za muške, kilo- i suncobrane, kao i upravo pri-
spjele lijepe

proljetne štofode

za ženske haljine.

L. ROSENBERGER

trgovina manufakturne robe

SAMOBOR, glavni trg.

Prodaje se kuća

u Gajevoj ulici br. 14 Upitati se kod ured-
ništva „Samob. Lista“.

ČATEŠKE TOPLICE

otvorene 1. svibnja.

Akrathoterma prve vrste, temperatura 40—42° R,
izvršno djeluje protiv uloga, reumatizma, bolima u
mišićima i u udovima, neuralgiji, kožnim bolestima,
eksudatu i t. d. — Stanovi i kupališni bazeni na-
novu sazidani, odgovaraju svjema higijenskim zaht-
jevima. Dobra i jeftina opskrba.

Kupališni liječnik dr. Mijo Juratović.

Dalje obavijesti daje uprava „Čateških to-
plića“, pošta Brežice.

Rendez-vous Samoboraca u
Zagrebu.

Svratište

„k, bobačkom rogu“

Novo i krasno uređjene sobe s električnom
rasvjetom. Eleganata restauracija. Izvršna
kuhinja, dobro vino i pivo.
Brza i točna posuga. — Cijene umjerene.

M. Pilaž, svratištar.

Prodaja brašna

na malo i veliko, osobito pak prepo-
ručujemo naše pšenično brašno

broj 0 1 2

kg po K — 36 — 32 — 28

Andrija Nagode nasljednici

mlin na čigre u Samoboru.

Kolače, slastice, narandže, limone
uvijek sveže i uz jeftinu cijenu. Raz-
glednica najveći izbor imam uvijek na
zalihi. Preporučujem se cij. općinstvu
i ljetovišnim gostima.

Peter Dumić ml.

MILIJONI

upotrebljuju za

Kašelj

promuklost, sluzavost,
katar, grčeviti kašalj
i hripavac

Kaiserovy Prsni Karamelly

sa tri osovike

6050 svjedočbi od liječnika
i privatn. potvrđuju
sigurni uspjeh.

Čest 20 i 40 ml., ovlažnj 60 ml.

Dobiva se kod

MIRKA KLEŠČIĆ

Ljekarnika u Samoboru

Lječilište u Samoboru.

Uspješno se oglašuje u
„Samoborskom listu“

4 fillra

4 fillra

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUBE“

Jedini hrvatski proizvod.

Zdravija neškodljiv.

Dobije se svuda. — Stoji samo 4 fillra.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira

U ZAGREBU.

4 fillra

4 fillra